

Pa Qelesia

Na popodalaina na leta

¹ Ara Paula kai tinoni tagarunuqu, ko nake ira na tinoni qai garunusiu babi na lame veiqu pana tana kai tinoni sara, goto ara sa na tavilequ pana tai Jisu Karisito beto tana Tamasa tu isa sa vaturu mulea isa pana mate.

² Na leta api sa ara beto ira doru tavitiqu aipira qe valaoa tamugou na okokoto ekelesia pa ia pa Qelesia.

³ Na vairoqu vaialona beto na bule tana Tamasa na Tamada beto ti Jisu Karisito na Bangara mi kole somana tamugou.

⁴ Isa sa vamalumia mekana ko sa mate paeniria sira noda sela, ko sa ruvatagita pana toa ikikerena qai korapa toania ira na sasae tinoni kopira. Ko tonai sa roiti vei poni sa sa vatabea isa sa na nyorogua ta noda Tamasa na Tamada,

⁵ isa mi tavatarasae kamua na kamua. Agua.

Kame gu sa na Nongoro Jongana

⁶ Qa gabara vivitiginigou ara sagou! Na beko vei tu ko quke ruavo tugu loa palea agou sa na Tamasa isa sa tei kukugou tu pana vairoqu lavata tana Karisito, ko qu tutia mutu agou sa kai goto vaivagigalai qai vagigalania na nongoro jongana.

⁷ Ba kepore mule sa kai goto nongoro jongana sa sosoto, goto pira qa paranga vei sara ura koledia sira kaki qai korapa vanigou na tapata beto qai

nyorogua ngangangulia sa na nongoro jongana veveina na Karisito.

⁸ Ba vei bi agei na tinoni tagarunumei tu sa vilegei na Tamasa babi kai mateana koko veina tu pa noka sa bi vaivagigalainia sa kai vaivagigalai sa goto pana nongoro jongana qe tei ule vanigou tu agei, poni sa na tinoni isa sa mi gosoriagana tu na vinakilasa tana Tamasa.

⁹ Ma kai pojanigou mule sa isa vei qe tei ule vanigou tu. Vei bi kai tinoni bi vaivagigalainia sa kai vaivagigalai sa goto pana nongoro jongana qu tei teku vakatapia tu agou ina, poni sa na tinoni isa sa mi gosoriagana tu na vinakilasa tana Tamasa.

¹⁰ Ai vei, qa korapa nyaqoa ara sa vei beto mai vatarasaesiu ira na tinoni qau? Dai! Na Tamasa tu sa qa korapa nyogua vaqerai ara. Ba ai vei qa korapa paranga vei ko ma vaqeraria gu ira na tinoni qau sara? Vei ba korapa tugu nyorogua vaqeraria ira na tinoni sara, poni sa nake padaqu ko mana nabulunia ara sa na Karisito.

Na Karisito sa vatadogoronia pana tai Paula sa na nongoro jongana

¹¹ Ka visa tavitiqu, qa nyoroguania ara ko mu gigila vatalea agou sapi. Na nongoro jongana qa vaivagigalainia ara sa nake koko lame veina pana rorove tadira na tinoni.

¹² Nake tadira na tinoni qa tekunia ara babi ira kaki tinoni bai vagigalainisiu ara sapi, goto na Tamasa tu mekana sa vatadogoronisiu si Jisu Karisito.

¹³ Qu tei nonongoroniamiu tu agou sa na toa taqu pa moa totonai qa korapa tututia ara sa na tututi pana vinatarasae tadira na Jiu. Qa kokole

komiti vivikereria ara sira na tinoni tana Tamasa, beto qa kokole popodeke vivitigia ko ba piara paleria qau.

¹⁴ Qa boboka jolaniria ara sira na Jiu agei kakai sae beto qa tuti vikivokoto betoria ara sira na uana tututidi tadira na qua tite.

¹⁵ Ko inara tu qa toa vei sara ba na Tamasa sa roroqu vivitigisiu ko tonai tu qa oqoro pore ara sa sa toi vile kalenisiu tu mana nabulunia ara sisa.

¹⁶ Ko tonai sa vadogoronisiu sa i Jisu na Tuna ko ma taraenia tadira na tinoni karovodi ara sa na nongoro jongana na veveina isa sau, poni sa qake lao nanasania mule tadira kaki tinoni ara sa na veveina api.

¹⁷ Beto ko qake oqani sae mutugu sa pa Jerusalema ko ba nanasaria sira qai tavile na tinoni tagarunudi momoe. Goto na totoaso tugu isa sa qa taloa riu pa qega kaloina pa Arabia sara beto pa liguna sa qa kai mule kamu mutugu pa Damasikasi.

¹⁸ Pa liguna sa jola kue aoro tu beto sa qa sae pa Jerusalema ko qa dogoria na suvere tavitia mai ka manogalima rane gu ara si Pita.

¹⁹ I Jekopi na tasina gu na oda Bangara gu mule sa qa kamua totonai, goto ira kaki tinoni tagarunudi sa qake batiria.

²⁰ Kopira qa maulunia pa moena na Tamasa ara sira na veveidi na sakasava qa kuti vanigou aipira: qake korapa sesekegou sara.

²¹ Ego ko pa liguna qa taloa pa Jerusalema sa qa sae pa ia pa Siria beto pa Silisia sara.

²² Ko pa totoaso isa sa ira na okokoto ekelesia tana Karisito pa Jiudia sa qai oqoro gigila vatalesiu

sara.

²³ Qai nonongoronia gu sa pira qarigu ira na tinoni, <<Isa tugu na tinoni sa kokomiti vivikeregita pa visa ina sa kopira sa vaivagigalainia mutugu sa na nongoro jongana, ba pa visa gu ina sake tavaraguaniria sira qai vasosotoa na Karisito!>> qarigu.

²⁴ Ko tonai qai batia ira sa na bei sa roitinia na Tamasa pana qua toa poni sa qai vatarasaea ira sa na Tamasa.

2

Ira na tinoni tagarunudi qai dogoro vaporeveveinaia na roiti ti Paula

¹ Pa liguna sa jola ka manogamade aoro sa qa mule sae pa Jerusalema sara. Agei kao Banabasi sa qe sae, beto ko i Taetusi ba qe tonia tu sa totonai.

² Ba qa sae pa Jerusalema sara totonai ura koko vei na Tamasa gu mule sa vadogoronisiu sa ma sae sau. Ko tonai qa kamu ketakoi sa qa vavakatonina tadira na kuta koimata gu mekadi sa na nongoro jongana qa kole taraenia ara tadira na tinoni karovodi. Na ginuana qa vavakato vaniria ira ara sa ura qake nyoroguania ko bi goboro sa na roiti qa roitiniria pa totoaso qai jola pori beto isa vei qa korapa roitinia kopira qau.

³ Ba i Taetusi, isa sa tutisiu ara sa na tinoni Qiriki tu sisa, ba ira na koimata qaike jujukunia ko mina tapobe mai tu beto sa kode mina taalosi qarikeu.

⁴ Goto ira kaki qai tuti sesekea na Karisito sa qai mavo sulopo tome pana vaikamu tamigei ko qai nyoroguania ko mina tapobe tu si Taetusi qarigu.

Ira na tinoni pira sa qai mavo tome golomo ko mai doro poai sa na toa taruvatana sa vanigei na Karisito agei qarigu. Na dia kuta nyorogua sa vei ko mai vapinausugita pana Vavanau tadira na Jiu qarigu.

⁵ Ba qeke isongo tuti podekia agei sa na nyorogua tadira ko qeke vamalumia ko bi tapobe si Taetusi, ura qe nyoroguania agei sa na nongoro jongana sosotona sa mina kole jola pana tamugou.

⁶ Ai tu bai tinoni poreveveidi vei sira na koimata pira pana toso qai jola pori, ba pana taqu sa qai vaitoto beto gu sira. Na Tamasa sake doria na vinasari tana tinoni. Ura ira na tinoni qai tadoro vei na koimata ba kepore mule sa kai rorove koregana bai jokelenia sa na nongoro jongana qa kole vaivagigalainia ara.

⁷ Goto qai dogoro vakaberia ira sa na Tamasa tugu sa garunusiu sara ko qa taraenia na nongoro jongana tadira na tinoni karovodi, kai muqisi podeke vei tugu i Pita ba na Tamasa tugu sa vilea ko sa korapa taraenia na nongoro jongana tadira na Jiu.

⁸ Ura isa tugu na Tamasa sa vania na neqi ko sa garunia si Pita ko sa lao tadira na Jiu, sa isa tugu sa na Tamasa sa vanisiu na neqi ko sa garunusiu sara ko qa lao tadira na tinoni karovodi.

⁹ Beto ko ira Jekopi i Pita beto i Jone, ira kue qai tadoro vei na kuta koimata sa qai doro vakaberia adia sa na Tamasa sa vanisiu na roiti poreveveina api sara, ko qai vajonganagei sagei kao Banabasi. Qai vaegoa ko qe vaipikatainia sa na roiti ko agei kao Banabasi sa mene lao tadira na tinoni karovodi, goto ira sa mai lao tadira na Jiu qarigu.

¹⁰ Goto isa gu qai vapagalania ira tamigei karu sa ira na tinoni golabadi gu sa taneke koroto roquria qarigu, ko ara ba isa tugu sa qa kole popodeke vivitigi roitinia.

I Paula sa ule votunia na sela ti Pita pa Anitioki

¹¹ Tonai sa kamu pa Anitioki si Pita, sa qa toke kokolosa ara pa moedi ira na tinoni qai tutia na Karisito sisa ura na kabarena jola gu sa na roiti sa roitinia isa sa sa sela.

¹² Tonai qai oqoro kamu sira kaki tinoni Jiu qai tutia na Karisito na koko lagere veidi tai Jekopi, sa i Pita sa boka teteku tavitiria gu sira na tinoni karovodi qai tutia na Karisito. Ba tonai qai kamu sira na tinoni Jiu na koko veidi ti Jekopi, poni sa sa podalai pikata taloaona mekana ko sa be-tona teteku tavitiria isa sira na tinoni karovodi. Ura sa matagutuniria i Pita sira na tinoni qai doro vaporeveveinaia sa na veveina ira na tinoni karovodi mai tapobe mai tu beto sa mai taalo qarigu.

¹³ Ira kaki tinoni Jiu pa ekelesia ba qai tutia tugu sa na soana selana sa roitinia i Pita. Ko i Banabasi ba sa somana tavagona tugu pana roiti qai gigilaidia na selana.

¹⁴ Ba tonai qa dogoria ara sa qaike toania ira sa na nongoro jongana sosotona, poni sa qa tokea ara si Pita pa moedi ira doru. Pira qaunia ara sisa tonai, <<Sosoto ao sa kai tinoni Jiu sao. Ba quke toania ao sa na tuti tadira na Jiu, goto qu toa vei gu kai tinoni karovona sao tonai qu suvere tavitiria mekadai sira na tinoni karovodi. Ko ai sa vei sa qu nyorogua vivitiginiria tu ao sira na tinoni

karovodi ko mai tutiria sira na tuti tadira na Jiu qugu?>> qaunia.

Ira Jiu beto na Tinoni Karovodi sa qai Taalonia na Rarange

¹⁵ Sosoto, agei sa na podo veimei tadira na Jiu beto ko qeke totoa vei ira na tinoni karovodi qai tadodoro vei na tinoni seladi.

¹⁶ Ba agei qe gigila vataleamei sa kepore kai tinoni mina boka tuti vatatalea sa na Vavanau ti Mosese ko mina tuvisi pana moena na Tamasa, goto tonai gu sa rangea i Jisu Karisito sa na tinoni poni sa mina tuvisi sisa. Ko agei na Jiu ba qe rangea tugu i Jisu Karisito beto sa qe tavatuvisi pana moena na Tamasa, nake tonai qe tutia na Vavanau ti Mosese. Ura kepore kai tinoni sa tutia na Vavanau ti Mosese sa boka tavatuvisi pa moena na Tamasa.

¹⁷ Ko vei tonai qe korapa nyogua vivitiginia agei sa na soana ko be tavatuvisi tonai qe rangea sa na Karisito sa agei, poni sa tonai tugu sa qe tinoni sela vei gu ira na tinoni karovodi sa agei. Ko ai sa vei sa vei? Na Karisito sa roiti veinigei ko qe sela? Dai ko dai tugu!

¹⁸ Vei ba vaturu muleria mule ara sira na vinaturu qa tei jegararia tu ko kopira qake tapiunia ara, poni sa totonai tugu qa tadoro votu kai tinoni qa maja vavanau sara.

¹⁹ Ara sa qa vei na tinoni matequ ko qa taruvata pana binangara tana Vavanau ti Mosese. Kai muqisi podeke vei na tinoni sa mate sa sa taruvata, sa ara kopira ba qa taruvata pana nyorogua tana Vavanau ti Mosese, ko kopira qa boka toa

vania na Tamasa sara. Qa tei mate tavitia tu na Karisito pa korosi sara.

²⁰ Ko kopira nake ara mekaqu sa qa korapa toa, goto na Karisito sa korapa toa pana taqu. Pana qua toa kopira qa totoravusia ara sa na Tuna na Tamasa, isa sa roroqusi beto sa malumu matepaenisiu sara.

²¹ Qake gona pale ara sa na vairoqu vaialona tana Tamasa. Ura vei pana tutina na Vavanau ti Mosese sa bi boka tavatuvisi sa na tinoni, poni sa na mate tana Karisito sa sa kepore veveina sa vei.

3

Na tutina na Vavanau beto na rangena na Karisito

¹ Pai sa lao vei na roqumiu sagou pa Qelesia? I sei sa jukinigou ko qu duduvili? Qa gabaranigou tu! Beko qu tei nongoro vakakaberiamiu tu agou sa na nongorona i Jisu Karisito sa mate pa korosi!

² Api gu sa kai sakasava mu ule vanisiu moko agou: ai vei, na Gagala Tabuna tana Tamasa sa qu tekua agou tonai qu tutia na Vavanau ti Mosese, ba tonai qu nongoria na nongoro jongana veveina na Karisito ko qu vasosoto?

³ Kepore na roqumiu sagou! Beko qu tei podalai vatalenia tu pana vaitokai tana Gagala tana Tamasa sa na toa koregana, ba ai sa vei sa kopira qu nyorogua vaokotia mutu pana miu neqi mekamiu?

⁴ Ai vei, na soku vitigi qu gosororia agou tonai qu vasosotoa na Karisito sa na goborodi gu? Ko na gagale goborodi sosoto gu sira?

⁵ Na Tamasa sa tei vanigou tu nona Gagala beto sa roitiniria na sakasava vaivagabaradi pana tamugou. Ai vei, na Tamasa sa roitiniria sa na roiti vei aipira pana tamugou tonai qu tutia agou sa na Vavanau ti Mosese, ba tonai qu vasosotoa agou sa na nongoro jongana?

⁶ Ta dogoro laolia tu i Ebarahami ko. Pira sau sa na Kukuti Tabuna, <<I Ebarahami sa rangea sa na Tamasa, ko tonai sa rangea isa poni sa sa pojanina na tinoni tuvisina na Tamasa sisa,>> sau.

⁷ Ko mu gigilai agou kopira sa ira gu na tinoni qai vasosoto sa na tuna sosoto i Ebarahami.

⁸ Na Kukuti Tabuna sa tei vakaberia tu pa moa sa na Tamasa mina vatuvisiria pa moena mekana sira na tinoni karovodi tonai mai rangea sisa sau. Sa vei isa sa na Tamasa sa tei poja momoea tu pana tai Ebarahami sa na nongoro jongana tonai pira sau, <<Pana laemu ao mina mananiria na Tamasa sira doru puku tinoni,>> sau.

⁹ I Ebarahami sa vasosoto beto sa tamana, ko ira doru tinoni qai vasosoto sa qai tamana tugu sa vei i Ebarahami.

¹⁰ Ira doru tinoni qai totoravusia na Vavanau ti Mosese ko mai tuvise pa moena na Tamasa qarigu, sa qai kole pana leleve. Ura pira sau sa na Kukuti Tabuna, <<Qai taleve sira doru tinoni qaike tutiria sira doru Vavanau ti Mosese qai takuti vakole pa Buka Vavanau,>> sau.

¹¹ Ko sa kabere vatale gu sa kepore sa kai tinoni mina tavatuvisinia pa moena na Tamasa sa na tutidi na Vavanau. Ura pira sau sa na Kukuti

Tabuna, <<Na tinoni tuvisina mina toania na rarange,>> sau.

¹² Minake kilu kole mai sa na rarange beto mina boka tatuti sa na Vavanau ti Mosese, ba pira gu sau sa na Kukuti Tabuna, <<Na tinoni sa tutiria sa na sakasava sa pojaria na Vavanau, sa mina tekua sa na toa,>> sau.

¹³ Ba na Karisito sa taleve vanigita sa gita taeke boka tuti vaokotia na Vavanau ko sa tei ruvatagita tu pana leleve tana Vavanau ti Mosese. Sa taleve sa na Karisito tonai sa titi vei kai tinoni ikikerena pa korosi, ura pira sau sa na Kukuti Tabuna, <<Na tinoni talevena sa na tinoni sa titi pa babara gou,>> sau.

¹⁴ Na Karisito sa ruvatagita ko na mana tai Ebarahami sa qai somana tekua ira na tinoni karovodi tugu vei tonai qai rangea si Jisu Karisito, beto ko gita tonai tae rangea sisa poni sa tae tekua sa na Gagala sa taringunguti vakolenia na Tamasa.

Na Vavanau sake beia na taringunguti

¹⁵ Ka visa tavitiqu, qa nyorogua tekua ara sa kai vavapada pana uana tadagita na tinoni gu. Tonai mai tei vatoqoa tu ira karu tinoni sa kai vinaego, poni sa kepore mule sa kai tinoni mina boka piaria babi beia sa na dia vinaego qai tei vatoqoa tu ira karu. Ko na taringunguti tana Tamasa ba sa vei tugu isa.

¹⁶ Ko tei soku totooso tu sa vakolea na Tamasa pana tai Ebarahami beto tana tuna sa nona taringunguti. Na Kukuti Tabuna sake pojai sa <<tadira na tumu>> sakeu. Ura vei <<tadira na

tumu>> biu sisa, poni sa ira na soku tinoni tu sa sa rorovea isa. Ba pira tu sau sisa <<tana tumu>> sau, ko na ginuana vei isa sa kai tinoni gu sa sa rorovenia isa tonai sa paranga vei isa, ko na tinoni isa sa na Karisito.

¹⁷ Pira gu sa vei sa na ginuana qa korapa po-jai ara, na vinaego sa tei vatoqo momoea tu na Tamasa. Ko na Vavanau ti Mosese sa tuti lame liligu ka made gogoto uengavulu aoro pa liguna na vinaego sake boka vakepore veveinaia sa na taringunguti kolena sa vania i Ebarahami.

¹⁸ Ura vei na vaivana sa bi tekua na tinoni tonai bi vatabea na Vavanau ti Mosese, poni sa na tekuna isa sa sake koko vei pana taringunguti tana Tamasa sau gu na ginuana. Ba na vaivana tana Tamasa lao ti Ebarahami sa sa koko vei pana ona taringunguti gu nake pana ginuana i Ebarahami qi tutia mai na Vavanau ti Mosese.

¹⁹ Ko na sa nona roiti sa na Vavanau sa sa vei? Na Tamasa sa valamea sa na Vavanau ko sa ule votunia sa na toa sela. Na Vavanau api sa koleona na ona neqi tinganai sa kamua gu totonai sa lame sa na Karisito isa na tutina i Ebarahami. Ko tana na koburu pana tutina isa sa vakolea na Tamasa sa nona taringunguti. Na Vavanau sa sa tagarunu valagere vei tadira na mateana ko koleona sa kame sa turu pa vaikorapaidi na Tamasa beto na tinoni.

²⁰ Ba na tinoni sa turu pa vaikorapaina sa sa poreveveina gu vei mai kole sa karu kalena, ba na Tamasa sa mekana gu sa roitinia na taringunguti pana tai Ebarahami.

Na roiti tana Vavanau

²¹ Ko inara sa vei poni sa ai vei, na Vavanau sa sake vajonganaria na taringunguti tana Tamasa? Dai ko dai! Ura vei bi koleona sa kai vavanau sa boka vanigita na toa, poni sosoto sa na tinoni bai boka tavatuvisi pana moena na Tamasa tonai bai tutia sa na vavanau isa.

²² Ba na Kukuti Tabuna sa ule vanigita sa na kasia gusu doruna sa sa tapiu pana neqi tana sela, ko sa vei sa na vaivana sa taringungutinia na Tamasa sa na dia gu ira qai rangea i Jisu Karisito.

²³ Ko tonai sa oqoro kamua sa na toতোসো tonai taqe boka rangea gita si Jisu Karisito, sa na Vavanau sa bangaranigei beto sa piugei sagei tinganai sa vakaberia na Tamasa sa na toতোসো tana rarange.

²⁴ Ko na Vavanau sa sa vei na oda tinoni totoli beto na tinoni vaitokai tinganai sa lame sa na Karisito, ko tonai sa lame sa na Karisito sa gita taqe tavatuvisi tonai taqe rangea sisa.

²⁵ Ko kopira sa tei kamua tu sa na toতোসো tana rarange, ko gita sa kopira nake tinoni totoli sa korapa tonigita.

²⁶ Agou doru tinoni Jiu beto nake Jiu sa kopira na tuna beto na Tamasa pana miu kole kame tana Karisito ura qu tei rangea tu agou sa na Karisito.

²⁷ Tonai qu tapaputaiso ko qu kole kame pana tana Karisito, poni sa qu toa vei na Karisito mekana sagou.

²⁸ Ko tonai qu kole kame pana tai Jisu Karisito poni sa qu vaitoto gu pana dodogoro tana Tamasa sagou doru. Kepore sa na vaipikatai Jiu babi na tinoni karovona, na pinausu babi na tinoni taruvatana, na rereko babi na marene. Kepore sa

kame bi poreveveina jolania sa kame.

²⁹ Ego ko agou sa na tei tinonimiu tu tana Karisito ko sa vei isa sa agou ba na tuna tugu vei i Ebarahami, beto ko kopira ba muna isongia tugu agou sa na mana sa taringunguti vakolenia na Tamasa.

4

¹ Isa vei qa korapa nyorogua pojanigou ara sa pira sa vei. Na koburu sa tei isongoria tu isa sira doru isisongo tana tamana. Ba tonai sa korapa iketena sa na koburu isa, sa sa oqoro pada ko mina lalaeniria isa sira na isisongo tana tamana, ko sake goto pana tana pinausu sa na koburu isa tonai na iketena.

² Ba koledia tu sira na tinoni qai kopunia isa beto qai lalaenia sa nona isisongo tinganai sa kamua sa na totošo sa vilea na tamana ko mina boka lalaenia mekana na koburu sa nona isisongo.

³ Ko gita ba taqe vei tugu isa. Tonai taqe oqoro taruvata sa gita, sa taqe suvere vei gu na pinausu pana neqi tana gagala ikeredi pa kasia gusu alepi.

⁴ Ba tonai sa kamua sa na totošo tavilena tana Tamasa, poni sa sa garunu lagerenia na Tamasa sa na Tuna. Ko sa lagere podo pana kai rereko, ko sa podo beto sa lavata sae pana Vavanau tadira na Jiu sisa,

⁵ ko mi ruvataria sira na tinoni qai tapiunia sa na Vavanau beto ko gita ta boka tagigala na koburu tana Tamasa sau.

⁶ Ko kopira na koburu tana Tamasa sa gita, ko sa vei isa na Tamasa sa garunu lagerenia pa buloda gita sa na Gagalana na Tuna, ko na Gagala isa sa

paranga votu vei pira, <<Aba! Ao na Tamaqu!>> sau.

⁷ Ko kopira nake pinausu sao. Na ona koburu na Tamasa sao ko kode muna isongia tugu vei sa na taringunguti sa vakole vaniria isa ira nona koburu.

I Paula sa takulanganiria sira pa Qelesia

⁸ Pana totošo qai jola poru quke gigilai na Tamasa sagou, ko qu tavapinausu pana tadira na gagala nake tamasa sosotodi.

⁹ Ba kopira qu gigila vatalea sa na Tamasa sagou, ba isa vei na sosotona sa na Tamasa tu sa sa gigila vatalegou kopira sagou. Ko ai vei sa qu nyorogua gabala muleria mutugu sira na gagala keporedia neqi beto kepore veveidi poru? Ai sa vei ko qu nyorogua kai tavapinausu mule?

¹⁰ Qu kopu vaporeveveinaria sira kaki rane, na popu, na rane poreveveidi, beto na aoro, vei ko mi tavaraguanigou na Tamasa qugu.

¹¹ Qa takulanganigou ara sagou, ura kita mi vei qa pavu tale goboronigou gu ara sagou.

¹² Ka visa tavitiqu, qa tepa vivitigou ara sagou ko pana kalena na Vavanau sa mu vasosoto vei gu ara ko muke tapiuniria sira na tututi tadira na Jiu, kai muqisi podeke vei ara ba qa vei tugu agou ko qake tavapinausu pana Vavanau ti Mosese. Qu oqoro roitinia kai sela pana taqu sagou tonai qa suvere tavitigou.

¹³ Qu korapa gigilaimiu agou sa qa mo sara totonai qa taraenia na nongoro jongana tamugou pa totošo momoe.

¹⁴ Ko qa vatapata vivitigigou ura qa mo. Ba agou quke vakepore veveinasu beto quke kilunisiu sara, goto qu vakamu vatale veinisiu tu kai mateana tana Tamasa. Qu vakamu vatale veinisiu bi i Jisu Karisito sosoto sara.

¹⁵ Kopira pai sa lao vei sa na miu qeqera isa? Qa gigila vatalea ara totonai sa na miu qeqera sa lavata ko vei bu boka sa bu diolo pale sa na matamiu ko bu tei vanisiu tu ara, ura qu roroqu vivitigisiu sa totonai.

¹⁶ Ai vei, qa ule vanigou na sosoto ko kopira qu dogoro veinisiu kai miu kana sara?

¹⁷ Ira na tinoni qai jujukugou ko mu tutia na Vavanau tadira na Jiu sa qai nyogua valaogou pana dia kalena qarigu, ba na dia kuta nyorogua sa nake jongana. Na dia kuta roroqu sa vei ko mai pikata palenigou, ko agou mu doro nyoguaniria sira qarigu.

¹⁸ Ego sa jongana gu sa muna nyogua vakarovia kai tinoni vei na kuta roroquna mu vakarovonia qugu isa sa mina jongana. Ko doru totošo sa jongana sa vei isa, ko nake kilu tonai mana korapa suvere tavitigou ara sa muna roitinia.

¹⁹ Ka visa qua koburu, kopira qa kai vei mutugu na rereko sa vivitigi sara. Qa vivitiginigou sagou ko tinganai mi podo na Karisito pana tamugou qau.

²⁰ Qa nyoroguania ko ba kamugou tu, ko ba vabatinigou pana qua ovovele paranga sa na qua roroqu sosoto tamugou. Ura qu varurasiu sosoto sara!

Na vavakatodi ira Haqa i Sera

²¹ Ai vei sagou qu nyorogua tutia na Vavanau ti Mosese, qu gigila vataleamiu tugu agou sa isa sa pojai na Vavanau?

²² Isa vei sa pojai na Kukuti Tabuna sa karu na tuna marene si Ebarahami. Kame sa podo pana tana rereko pinausu nisongona i Haqa, beto na vinaruana sa podo pana rereko taruvatana nisongona i Sera.

²³ Na tuna marene sa podo pana tana rereko pinausu sa sa podo pana uana kolena vei qai podo doru tinoni, goto na tuna marene sa podo pana tana rereko taruvatana sa sa podo ura na Tamasa sa taringungutinia mina podo sau.

²⁴ Na podo tadora karu sa boka tadoro vei kai vavakato vavapada. Karu rereko aipira sa qai vei karu vinaego. Pana tana rereko isa qai podo pinausu sira na tuna i Haqa, ko isa sa na vavapadana na vinaego sa taroiti pa kukubo pa Saenai.

²⁵ I Haqa, isa sa vei na kukubo Saenai pa Arabia, sa na vavapadana na gusu pa Jerusalema kopira ura isa sa pinausu tavitiria ira nona tinoni.

²⁶ Ba na Jerusalema tana Tamasa sa na taruvatana, ko isa sa sa vei na tinada gita.

²⁷ Ura pira sau sa na Kukuti Tabuna,

<<Mu qequera sagou na rereko qu egoro!

Mu kuku qequera sagou qu oqoro gosoria na vitigi sa gosoria na rereko sa popodo!

Ura na rereko sa taloa pale sa kode mina isongo vasoku koburu
jolanina na rereko sa korapa suvere tavitia na marenena,>> sau.

²⁸ Ko, ka visa tavitiqu, pana soana vei tugu i Aisake sa podo pana taringunguti tana Tamasa, poni sa agou ba kopira na koburu tana Tamasa sagou pana taringunguti tana Tamasa.

²⁹ Ba pana totoiso isa na tuna marene sa podo pana uana kolena sa komitia tu sa na tuna marene sa podo pana roiti tana Gagala tana Tamasa, ko pana totoiso kopira ba sa korapa tugu vei isa sa na vaikomiti tadira karu pukuna.

³⁰ Ba na sa tu sau sa na Kukuti Tabuna? Pira tu sau, <<Mu iju variu palea sa na rereko pinausu beto na tuna marene. Ura na tuna na rereko pinausu sa minake teku isongo tavitinia na tuna na rereko taruvatana sa na isisongo tana tamadi,>> sau.

³¹ Ko, ka visa tavitiqu, gita sa tafeke tapiu pana Vavanau ti Mosese vei na tuna kai rereko pinausu, ba na tuna tu na rereko taruvatana sa gita ko tafe tei taruvata tu pana tutina na Vavanau vei inara.

5

¹ Na Karisito sa tei ruvatagita tu sa gita ko kopira na tinoni taruvatada sa gita. Ko sa vei sa mu turu vei na tinoni taruvatamiu beto ko muke tavapinausu ligu mule.

Mu suvere vei na tinoni taruvatana

² Mu vainongoro! Ara Paula ma pojanigou kopira! Vei muna malumu ko muna tapobe mai tu beto muna taalo munagu, poni sa qu vakepore veveinaia agou sa na Karisito.

³ Ma kai pojaniria mule sira doru tinoni qai ny-oroguania ko bai tapobe. Muna vei sa muna kopu betoniria tugu sa dorudi na Vavanau ti Mosese.

⁴ Agou na tinoni qu korapa nyogua tutia na Vavanau ti Mosese ko vei ko mu tuvisi pa moena na Tamasa qugu, sa qu pikata palenigou mekamiu pana tana Karisito. Qu ukunia agou sa na vairoqu vaialona tana.

⁵ Ura agei qe korapa vera gele vatalenia sa kode na Tamasa mina vatuvisigei, ko tonai qe korapa vera poni na Gagala sa vaneqia na mei rarange tana Karisito.

⁶ Ura tonai taqe somana kole kame pana tai Jisu Karisito, poni sa na pobe beto nake pobe sa kepore na veveidi. Isa gu sa poreveveina sa na oda rarange sa tabata votu pana toa vairoqu.

⁷ Beko qu tei korapa tu toa vatale pana miu rarange! I sei sa gona kolosogou ko qu noso tutia na nongoro sosotona?

⁸ Na vaivaloposo vei qai roitinia ira qai ny-oroguania ko mu tutia na Vavanau ti Mosese sa nake koko veina tana Tamasa isa sa sorugou sagou.

⁹ Mu roroqua na paranga api ko. Iapeki vavakovuru palava gu sa vaovulia sa na besini palava doruna, ko iapeki vaivagigalai sesekena sa sa ngangulugou gu sagou doru.

¹⁰ Ara qa rangegou sagou. Pana oda somana kole kame tana Bangara qa gigila vatalea ara sa agou kode munake tutia sa kai goto roroqu selana. Goto ira qai korapa vanigou na tapata sa ai tu mai tinoni veveidi sira ba mai pogosia tugu sa na vinakilasa tana Tamasa.

¹¹ Goto ara sa, ka visa tavitiqu, vei ba korapa taraenia ara sa na poreveveina na pobe mai tu beto mina taalo na tinoni bau, poni sa ai sa vei sa qa korapa tu takomiti sara? Vei ba korapa vei ara poni sa na vaivatatupena na nongorona na korosi sa bi tei tateku pale tu.

¹² Ira qai korapa vatapatagou agou sa sa jonga jola sa mai pujala paleria tu ropi mekadi!

¹³ Ura, ka visa tavitiqu, agou sa sa kukugou na Tamasa ko qu taruvata pana miu toa pinausu sagou. Goto na toa taruvatana isa sa muke varoiti veinia na vinamalumu tana tutidi na nyorogua ikikeredi tana tini. Ba mu vainabulu lao lame tu pana toa vairoroqu.

¹⁴ Ura na Vavanau doruna sa sa tapiu vaikamu pana kai paranga gu api, <<Mu roroqua na tavitimu kai muqisi podeke vei qu roroqugo mekamu,>> sau.

¹⁵ Ba vei muna vaivapaleka beto muna vairaja lao lame, poni sa mu balau ura kode muna vaipiarai lao lame mekamiu.

Na vaitoni tana Gagala beto na nyorogua tana tini

¹⁶ Ara ma pojanigou sapi. Mu tutia na vaitoni tana Gagala ko muke roitiniria sira na nyorogua ikikeredi tana tini.

¹⁷ Ura na nyorogua ikikeredi sa nyoroguania na tini sa sake nyoroguania sa na Gagala, beto isa sa nyoroguania na Gagala sa sake nyoroguania na tini. Ura qaike vaitavaragua sira karu, ko sa vei sa agou quke boka roitiniria sira na sakasava qu nyorogua roitiniria.

¹⁸ Vei mina tonigou na Gagala, poni quke tavap-inausu pana Vavanau ti Mosese sagou.

¹⁹ Na roiti ikikeredi tana tini sa qai tadoro pikatadi gu. Qai tabata votu pana toa lulasana, aru vabosi, toa manugu,

²⁰ vavatarasae beku, isisongo potana, vavaikana, vavaipera paranga, seinia nona sakasava goto tinoni, vavaikokora, muino, vavaipikatai ko na vavaigua,

²¹ vavaikono, bubuku, na vavaikamu bubuku beto doru toa vevei pira. Ma pojanigou sagou kai muqisi vei tugu qa tei pojanigou tu, ira na tinoni qai roitiniria na sakasava vevei pira sa maike teku isongia na binangara tana Tamasa.

²² Goto na vuana na Gagala sa na vairoqu, na qera, na bule, na vera vamomoso, na vajonganaria na tinoni, na tokaniria na tinoni, na rarange,

²³ na vaiketai, beto na kopu mulenia pana nyorogua ikeredi. Kepore sa kai vavanau sa suquturia na toa vevei aipira.

²⁴ Ira na tinoni tai Jisu Karisito sa qai tei vamatea tu sa na dia toa ikeredi tavitia na roroqu beto na nyorogua tana toa vei isa.

²⁵ Na Gagala sa tei vanigita tu na toa sa gita, ko vei sa isa tugu vei mi gaitia noda toa.

²⁶ Take vavatarasae mulenigita, na vavaivakokora lao lame beto na vaikono lao lame.

6

Mu vaitokai lao lame

¹ Ka visa tavitiqu, vei bi vukele pana sela sa kai tinoni pana miu ekelesia, poni sa agou sa

tonigou na Gagala sa mu gaiti vatuvisia sisa; ba mu roitinia sa na roiti api pana soana jongana. Beto mu doro kopunia na mua uana mekamu, kita ao ba mu vukele tugu pana tapata vevei isa.

² Mu vaipogoso tokainia na pogoso mamata, ko pana soana vei api muna vagore votua agou sa na vavanau tana Karisito.

³ Na tinoni sa rove vaporeveveina mulenia mekana, sa sa seseke mulenia gu mekana sisa; ura na sosotona sa nake poreveveina tugu sisa.

⁴ Na tinoni sa mi doro vilotia na ona uana mekana. Ko vei mina vajonganai ko mina vaqerai na Tamasa sa nona roiti sa mina boka qerania isa sa nona uana, goto mike doro vaitotonia mekana pana roiti tana kai goto tinoni.

⁵ Ura doru tinoni sa mai okoto pogosia na dia pogoso mamata.

⁶ Na tinoni sa tekua na gigalaina na paranga sa mi iania doru sakasava jongadi sa nona tinoni vaivagigalai.

⁷ Kita mu siana, ura na Tamasa nake rururana. Na tinoni sa isa tugu sa umania sa isa tugu sa mina abua.

⁸ Ko na tinoni sa umuma pana ona nyorogua gu mekana sa na vuana sa mina abua tugu na mate sisa. Na tinoni sa umuma pana nyorogua tana Gagala sa na vuana sa mina abua tugu sa na toa jola.

⁹ Ko take beto roitiniria gita sira na roiti jongadi. Ura vei tanake munyala, poni sa kode mina kamua sa na totonai tana abua gita sa na jongana.

¹⁰ Ko inara sa vei sa totonai taqe korapa isongia

gita sa na totoſo, poni sa ta roiti laoniria na roiti jongadi tadira doru tinoni. Ba isa sa poreveveina jola sa gita ta roiti laoniria na roiti jongadi tadira na tinoni ira gita taqe kai tatamana pana tutina na Karisito.

Na paranga bebetona

¹¹ Kopira sa mu dogoria agou sa na boarana na leta qa kutia pana limaqu mekaqu ko qa valaoa ara tamugou.

¹² Ira gu na tinoni Jiu qai nyorogua tadoro valavata beto ko mai vavaqataniria na sakasava pa peguruna na tini qarigu sa qai korapa garunugou ko mu tapobe ko mu tutia sa na Vavanau ti Mosese qarigu. Na ginuana qai roiti vei sa vei gu ko mai tavaraguaniria ira kaki goto tinoni Jiu beto vei ko maike takomiti talenia sa na vavakatona na korosi tana Karisito qarigu.

¹³ Ura ira tugu mekadi qai tapobe ba qaike tutia sa na Vavanau. Goto qai nyoguanigou sagou bu tapobe ko vei ko mai vavaqatania tadira kaki goto Jiu sa na ginuana agou qu tapobe marigu qarigu.

¹⁴ Ara sa kepore sosoto sa kai sa mana vaqatania goto na veveina gu na korosi ta noda Bangara i Jisu Karisito. Tonai qa rangea isa poni na uana tana kasia gusu sa tavamate ko sa tapikata pale pana taqu, beto ara qa tavamate ko qa tapikataqua pana tana kasia gusu.

¹⁵ Bi pobe ba bike pobe sa na tinoni sa qai kepore veveidi beto pana dodoro tana Tamasa, isa gu sa poreveveina sosoto sa sa peluku tinoni koregana sa na tinoni.

¹⁶ Ko ira qai tutia na Vavanau api sa na bule beto na vairoqu vaitokai tana Tamasa mi somana tadira. Ira sa na tinoni Izireli sosoto tana Tamasa!

¹⁷ Na qua paranga bebetona sapi. Muke vanisiu mule kaki tapata, ura na burina i Jisu sa qa pogosoria pa tiniqu.

¹⁸ Ka visa tavitiqu, na vairoqu vaialona ta noda Bangara i Jisu Karisito mi somana pana gagalamiu agou. Agua.

Luqa Full Bible

The Holy Bible in the Lungga language of the Solomon Islands

copyright © 2024 The Seed Company and Islands Bible Ministries

Language: Luqa (Lungga)

Contributor: Islands Bible Ministries

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

5d1e81f5-a5ad-515f-b060-b232902280e1